

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/8/2015
Identifikačné číslo spisu:	6105210424
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6105210424.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: 1/ Ing. Igor Cimerman TREND, so sídlom Lichardova 9, 976 13 Slovenská Ľupča, IČO: 34 259 473, zastúpený JUDr. Juraj Bizoň, advokát, Advokátska kancelária BIZOŇ & PARTNERS, so sídlom Farská 31, 949 01 Nitra a žalobcu: 2/ X. H., nar. XX. F. XXXX, bytom Y. (dedič po zomrelej - Zuzane Cimermanovej - C.Z., so sídlom Lichardova 9, 976 13 Slovenská Ľupča, IČO: 37 068 997), proti žalovanému: STAVOMARKET BB, s. r. o., so sídlom Majerská cesta 36, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 31 617 701, zastúpený JUDr. Ľubica Blažejová, advokátka, so sídlom Krivánska 4, 974 11 Banská Bystrica, o zaplatenie 18 812,39 eur (566 742,- Sk), vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 63Cb/82/2005, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. septembra 2010, č. k. 41Cob/190/2010-372 (pôvodne č. k. 41Cob/190/2010-420), takto

rozhodol:

I. Návrh žalobcu 1/ na prerušenie dovolacieho konania zo dňa 25. februára 2015 sa z a m i e t a .
II. Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. septembra 2010, č. k. 41Cob/190/2010-372 (pôvodne č. k. 41Cob/190/2010-420), rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici z 26. marca 2010, č. k. 63Cb/82/2005-365 (č. l. 316), uznesenie Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 63Cb/82/2005-550 zo dňa 24. februára 2014 a uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41Cob/205/2014-577 zo dňa 18. decembra 2014 zrušuje a vec v r a c i a Okresnému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 26. marca 2010, č. k. 63Cb/82/2005-365 (po oprave žurnalizácie spisu na č. l. 316) žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 246,55 eur a žalobcovi 2/ zaplatiť sumu 966,13 eur.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou domáhali, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť im sumu 566 742,- Sk (18 812,39 eur). Svoj nárok odôvodnili tým, že so žalovaným uzatvorili písomnú kúpnu zmluvu, ktorá určovala základné podmienky ich obchodných vzťahov a vzájomnej spolupráce, na základe ktorej podľa objednávky žalovaného dodávali žalovanému tovar. Zo strany žalobcov bol tovar žalovanému riadne dodaný, pričom žalovaný sa zaviazal zaplatiť za tovar

dohodnutú kúpnu cenu v lehote splatnosti 7 dní, resp. ako bola uvedená na jednotlivých faktúrach. V zmluve sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ úroky z omeškania pre prípad porušenia povinnosti zaplatiť za dodaný tovar riadne a včas vo výške 0,05 % z hodnoty fakturovanej čiastky za každý deň omeškania a 0,5 % za každý deň omeškania z hodnoty fakturovanej čiastky po 30 dňoch omeškania. Žalovaný sa omeškal s platením faktúry vystavenej žalobcom 1/ č. 102001 v sume 329 500,10 Sk, pričom svoj dlh svojvoľne splácal v niekoľkých splátkach. Za uvedené omeškanie žalobca 1/ vyčíslil úroky z omeškania vo výške 109 096,70 Sk. Žalovaný sa omeškal i s úhradou vystavených faktúr zo strany žalobcu 2/, a to faktúra č. 102011, č. 102012 a č. 102013, ktoré rovnako splácal svojvoľne v splátkach po lehote splatnosti a nezaplatil dohodnutý úrok v celkovej výške 457 645,30 Sk.

Súd prvého stupňa vo svojom odôvodnení poukázal na Nález Ústavného súdu Českej republiky zo 07. mája 2009 pod č. LUS523/07, so závermi ktorého sa vzhľadom na námietky žalovaného o výške primeranosti dohodnutých úrokov z omeškania stotožnil. Dohodu o výške úrokov z omeškania v zmysle čl. VI kúpnych zmlúv 7/2001 a 15/2001, uzavretú medzi účastníkmi konania, považoval v zmysle § 39 v spojitosti s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka za neplatnú a výkon tohto práva žalobcami 1/ a 2/ v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. V danom prípade nie je rozhodujúce, či obchodné vzťahy medzi účastníkmi konania, na základe ktorých došlo k oneskorenej úhrade faktúr, sa spravovali ustanoveniami kúpnej zmluvy č. 7/2001, resp. č. 15/2001 alebo dohodou účastníkov v decembri, ako to tvrdil žalovaný. Pre rozhodnutie veci je dôležité, že došlo k dodávke tovaru zo strany žalobcu žalovanému, o čom svedčia potvrdené dodacie listy, kúpna cena bola vyfakturovaná, čo je dôkazom uzavretia kúpnych zmlúv medzi účastníkmi konania. Kúpna cena dodávaného tovaru nebola žalovaným uhradená v lehote splatnosti. Na základe vykonaných dôkazov mal súd preukázané, že žalovaný bol v omeškaní s úhradou faktúr, ktoré žalobca špecifikoval v žalobe. V zmysle § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, účinného do 31. januára 2004, mali žalobcovia 1/ a 2/ právo uplatňovať si úrok z omeškania o 1 % vyšší, než je úroková sadzba poskytovaná bankami v čase uzavretia zmluvného vzťahu. Z dodacích listov mal súd preukázané, že k dodávkam tovaru žalovanému došlo v období január až apríl 2002. Podľa prehľadu základnej úrokovej sadzby NBS mal súd preukázané, že v danom období bola úroková sadzba vo výške 7,75 %. Súd žalobcom 1/ a 2/ priznal úrok z omeškania vo výške 8,75 % v súlade s § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Za oneskorenú faktúru č. 102001 súd žalobcovi 1/ priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 246,55 eur. Za oneskorenú úhradu faktúry č. 102011 priznal žalobcovi 2/ úrok z omeškania vo výške 7 204,90 Sk a za oneskorenú úhradu faktúry č. 102012 mu priznal úrok z omeškania vo výške 11 015,20 Sk. Za oneskorenú úhradu faktúry č. 102013 súd žalobcovi 2/ priznal úrok z omeškania vo výške 10 885,60 Sk. Celkový nárok žalobcu 2/ je 966,13 eur. Súd neprihliadol k námietkam žalovaného na vystavenú zmenku, nakoľko práva a nároky z nej neboli majiteľom zmenky uplatnené v súdnom konaní a tieto sú vzhľadom na dohodnutý čas zročenosti i v prípade jej uplatnenia premlčané. Záverom uviedol, že o trovách konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 3 621,34 eur a žalobcovi 2/ sumu 15 191,04 eur. Zároveň žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 1/ trovy odvolacieho konania vo výške 202,49 eur a žalobcovi 2/ trovy odvolacieho konania vo výške 853,50 eur.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalovaný v konaní namietal, že dohodnuté sadzby úrokov sú neprimerane vysoké, sú v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal z Nálezu Ústavného súdu Českej republiky zo 07. mája 2009, č. I. ÚS 523/07, ktorý sa týkal primeranosti výšky úrokov z omeškania. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že úrok z omeškania vo výške 182 % ročne, ako je to v preskúvanom prípade, je za hranicou, ktorú možno považovať za adekvátnu. Neúmerná výška úrokov môže byť oprávnené pociťovaná dotknutým subjektom ako nespravodlivá, a to i bez ohľadu na to, či je v konkrétnom prípade pre neho likvidačná alebo nie. Odvolací súd sa s uvedeným Nálezom Ústavného súdu Českej republiky nestotožnil, pri svojom rozhodovaní vychádzal z viacerých rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Obdo/3/96, v zmysle ktorého dovolací súd dospel k záveru, že dojednanú výšku úrokov z omeškania vo výške 0,18 % denne

z dlžnej sumy by mal súd rešpektovať. Podobne v rozhodnutí pod sp. zn. 6Obdo/21/2007 dovolací súd konštatoval, že úrok z omeškania 0,1 % denne za obdobie prvých 30 dní a vo výške 0,2 % denne za obdobie nasledujúce od 30. dňa omeškania bol dohodnutý medzi žalobcom a žalovaným v zmluve, čo v rámci zmluvnej voľnosti neodporuje ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Rovnako aj v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Obo/7/2007, považoval súd úrok vo výške 0,1 % denne z dlžnej sumy za primeraný. V danom prípade si účastníci dohodli úrok z omeškania vo výške 0,05 % denne z hodnoty fakturovanej čiastky a vo výške 0,5 % denne z hodnoty fakturovanej čiastky po 30. dňoch splatnosti daňového dokladu. V prípade, ak by žalovaný zaplatil faktúry v lehote splatnosti, nevzniklo by žalobcom 1/ a 2/ právo na úrok z omeškania, prípadne, ak by aj omeškanie nepresahovalo 30 dní, bol by povinný zaplatiť úrok z omeškania len vo výške 0,05 % denne z dlžnej sumy. Odvolací súd sa nestotožnil s obranou žalovaného, že v danom prípade ide o neprimerane vysoké úroky z omeškania, ktoré nepoužívajú právnu ochranu. Žalovaný sa správal v rozpore s poctivým obchodným stykom, pretože tovar zo strany žalobcu mu bol dodaný, tento tovar žalovaný prevzal a bol povinný zaplatiť kúpnu cenu. Kúpnu cenu síce zaplatil, ale nie v lehote splatnosti predmetných faktúr, preto sám žalovaný spôsobil, že mu vznikla povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ úroky z omeškania. Odvolací súd má za to, že účastníci sú podnikatelia, dobrovoľne si výšku úrokov z omeškania v zmluve dohodli, platí zmluvná voľnosť strán, preto odvolací súd takto dohodnutú výšku úrokovej sadzby nepovažoval za výšku v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 151 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) a úspešným žalobcom 1/ a 2/ priznal trovy odvolacieho konania, pozostávajúce zo zaplatených súdnych poplatkov za odvolanie.

Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Podľa dovolateľa v konaní pred dovolacím súdom sa žalovanému ako účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O. s. p. Podľa názoru dovolateľa odvolací súd mal v danej veci nariadiť pojednávanie, keďže založil svoje rozhodnutie na iných právnych záveroch ako súd prvého stupňa, čo vyústilo k prekvapivému právnomu posúdeniu veci odvolacím súdom, rovnako mal v zmysle § 213 O. s. p. umožniť účastníkom vyjadriť sa k veci, možnosť zúčastniť sa jej prejednávania osobne. S novým právnym názorom sa žalovaný nemal možnosť oboznámiť, ani sa k nemu vyjadriť, čím mu odvolací súd znemožnil realizáciu jeho procesných práv a odňal mu možnosť konať pred súdom. Ďalej má dovolateľ za to, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Takouto vadou je procesné pochybenie odvolacieho súdu, keď tento bez vykonania dokazovania alebo jeho zopakovania rozhodol o zmene rozsudku súdu prvého stupňa, vychádzajúc pritom z iných dôvodov a skutočností, než tých, ktoré boli predmetom konania pred súdom prvého stupňa. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Obo/216/96, v ktorom vyslovil súd názor, že hoci pre určenie úrokov z omeškania v obchodných záväzkových vzťahoch platí zmluvná voľnosť, neznamená to, že by bola úplne neobmedzená.

Úrok z omeškania má vo svojej podstate zabezpečovaciu funkciu a je akousi paušalizovanou náhradou a má veriteľovi zabezpečiť primeranú satisfakciu za nesplnenie dohodnutých povinností zo strany dlžníka. Táto satisfakcia však nemôže veriteľovi priniesť bezdôvodné zvýhodnenie, preto priznanie dohodnutého úroku v neobmedzenej výške by mohlo druhej strane zakladať vznik bezdôvodného obohatenia, v záujme predídania ktorému je súd povinný neposkytnúť ochranu ust. § 265 Obchodného zákonníka. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí poukazuje na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, avšak priznaná výška úrokov priznaných žalobcom presiahla hranicu 182 % p. a., ktorá je podľa žalovaného odporujúca poctivým obchodným zvyklostiam. Ďalej má žalovaný za to, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa bez ohľadu na akékoľvek okolnosti prípadu, napr. nepreukázanosť, že žalovaný obvykle v obchodných vzťahoch uzatváral zmluvy s takto dohodnutým úrokom z omeškania. Odvolací súd sa nezaoberal inými, v prvostupňovom konaní vykonanými dôkazmi a preukázanými skutočnosťami a rozhodol len na základe vlastnej úvahy. Podľa žalovaného odvolací súd svoje rozhodnutie založil len na vyvrátení záverov súdu prvého stupňa, čím nie je preukázaná opodstatnenosť napadnutého rozhodnutia. Rozhodnutie je neúplné a nepreskúmateľné. Ďalej podľa žalovaného napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom

posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. Odvolací súd síce na daný prípad aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil. Odvolací súd nesprávne vyložil ust. § 265 Obchodného zákonníka, keď opomenul, že predpisy vydané na ochranu určitých osôb treba vykladať tak, aby sa im zamýšľanej ochrany dostalo. Žalovaný navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na nové konanie. Záverom požiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 243 O. s. p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) v konaní vedenom pod sp. zn. 5Obdo/10/2011 po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote stanovenej v § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. dospel dňa 08. februára 2012 k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. septembra 2010 č. k. 41Cob/190/2010-420 (po oprave žurnalizácie spisu na č. l. 400) a rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 26. marca 2010, č. k. 63Cb/82/2005-365 (po oprave žurnalizácie spisu na č. l. 316) zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu Banská Bystrica.

Dovolací súd tak rozhodol s odôvodnením, že po preskúmaní rozhodnutia odvolacieho súdu a rozhodnutia súdu prvého stupňa dospel k záveru, že účastníkom konania bola postupom oboch súdov odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Uviedol, že súd prvého stupňa vo výroku svojho rozhodnutia zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 246,55 eur a druhým výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 966,13 eur. Žiadny iný výrok uvedené rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahuje. Po spočítaní súm, na ktoré súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/, dostaneme spolu sumu 1 212,74 eur. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa a rovnako aj z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ si žalobou uplatnili voči žalovanému sumu 566 742 Sk, čo v prepočte konverzným kurzom je suma 18 812,39 eur. Ako je z uvedeného zrejmé, súd rozhodol iba o sume 1 212,74 eur, ktorú zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom 1/ a 2/, pričom nerozhodol o zvyšnej časti uplatneného nároku, t. j. o sume 17 599,65 eur. Táto skutočnosť nie je zrejماً ani z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa. Rovnako ani nemôže ísť o zrejmu nesprávnosť, prípadne chybu v písaní, ktorá by sa dala odstrániť postupom podľa § 164 O. s. p., nakoľko aj zo zápisnice z pojednávania, na ktorom súd prvého stupňa vyhlásil rozsudok, je zrejmé, že súd nerozhodol o zvyšnej časti uplatneného nároku. V zmysle § 152 ods. 2 O. s. p. rozsudkom sa má rozhodnúť o celej prejednávanej veci, v danom prípade o celej časti uplatneného nároku. Pokiaľ je to účelné, môže súd rozhodnúť najskôr len o časti prejednávanej veci alebo o jej základe. Pôjde o čiastočný alebo medzitýmný rozsudok. Z obsahu spisu, tvrdení účastníkov a z vykonaných dôkazov vyplýva, že v danom prípade nebolo účelné rozhodnúť čiastočným rozsudkom alebo medzitýmnym rozsudkom. Súd vykonal všetky potrebné dôkazy a mal rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Rovnako z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že nejde o čiastočný alebo medzitýmný rozsudok. Ďalej je z obsahu odôvodnenia zrejmé, že súd sa nestotožnil s výškou uplatnených úrokov z omeškania, ustanovenie čl. 6 kúpnej zmluvy č. 7/2001 zo 14. januára 2001 považoval v časti dohodnutých úrokov z omeškania za neplatné, a preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ zákonné úroky z omeškania, ktoré sú upravené v § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Súd mal však rozhodnúť aj o zvyšnej časti uplatneného nároku, pri danom právnom posúdení mal vo zvyšku žalobu zamietnuť.

Ďalej dovolací súd uviedol, že odvolací súd bez vykonania dokazovania alebo jeho zopakovania rozhodol o zmene rozsudku súdu prvého stupňa, čím došlo k inej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal z iných skutkových zistení, ako odvolací súd. Pokiaľ bol odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil a vychádzal z nesprávnych skutkových zistení, mal odvolanie prejednať na pojednávaní a opätovne na ňom vykonať potrebné dôkazy, prípadne doplniť dokazovanie a vo veci rozhodnúť.

Dovolací súd uzavrel, že uvedené vady konania sú takými, pre ktoré musí dovolací súd rozhodnutie súdu vždy zrušiť, preto dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 2 O. s. p. , ako aj rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 243b ods. 3 O. s. p. zrušil.

Na základe ústavnej sťažnosti žalobcov Ústavný súd Slovenskej republiky Nálezom č. k. II. ÚS 249/2012-53 zo dňa 18. apríla 2013 zrušil uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/10/2011 zo dňa 08. februára 2012 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že dovolanie žalovaného nebolo doručené žalobcom, a preto meritórnym rozhodnutím o dovolaní, ktoré bolo vydané bez toho, aby bolo dovolanie žalobcom doručené s možnosťou vyjadriť sa k nemu, došlo k porušeniu základného práva žalobcov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Preto uznesenie dovolacieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Po vrátení veci z Ústavného súdu Slovenskej republiky, súd prvého stupňa doručil dovolanie žalovanej žalobcom 1/ a 2/, ako aj ich právnomu zástupcovi (č. l. 583) na vyjadrenie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Po márnom uplynutí lehoty na podanie vyjadrenia k dovolaniu, súd prvého stupňa žalobcom, ako aj ich právnomu zástupcovi oznámil, že vec predloží na rozhodnutie o dovolaní na Najvyšší súd Slovenskej republiky. Následne bola vec predložená na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Právny zástupca žalobcov podal dňa 06. júna 2013 návrh na prerušenie dovolacieho konania z dôvodov, že podal na súd prvého stupňa návrh na opravu zrejmej nesprávnosti v prvostupňovom rozsudku a návrh, aby súd nariadil vo veci pojednávanie a rozhodol o zvyšnej časti nároku.

Následne dňa 29. novembra 2013 bolo dovolaciemu súdu doručené vyjadrenie žalobcov (č. l. 527) k podanému dovolaniu žalovaného.

Vo vyjadrení k dovolaniu žalobcovia uviedli, že podali návrh na vydanie opravného uznesenia prvostupňového rozsudku podľa § 164 O. s. p. a majú za to, že chýbajúci výrok o zamietnutí návrhu v časti nie je odňatím možnosti účastníka konať pred súdom, maximálne mohla byť odňatá možnosť konať pred súdom žalobcom, ale nie žalovanému. Žalovaný preto ani nebol oprávnený podať z tohto dôvodu dovolanie. Dovolací súd preto ex offo ani nemôže prihliadať na vadu konania podľa § 237 O. s. p. Pasivitu žalovaného v konaní nie je možné nahrádzať dovolacím súdom. On sám mal podať návrh podľa § 164 a § 166 O. s. p.

Ďalej uviedli, že odvolací súd vo veci správne rozhodol bez nariadenie pojednávania a bez vykonania, resp. doplnenia dokazovania. Odvolací súd založil svoje rozhodnutie na judikatúre dovolacieho súdu, a preto nie je zřejmé aké doplnenie dokazovania mal vykonať. S právnym posúdením veci sa mal možnosť žalovaný oboznámiť jednak z podanej žaloby, ako aj z odvolania žalobcov. Odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa výlučne na základe iného právneho posúdenia veci, a preto nebol povinný nariadiť vo veci pojednávanie, ani vykonať alebo doplniť dokazovanie. Nedospel k odlišným skutkovým zisteniam ako prvostupňový súd. Posudzovanie otázky, či je dohodnutá úroková sadzba v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, musí byť predmetom individuálneho posúdenia a bude závisieť od okolností, za akých boli úroky dohodnuté, ďalej od dôvodov, ktoré účastníkov viedli k dohode, od charakteru záväzku povinnej strany a hroziacich dôsledkov jeho nesplnenia i od záväzkov, ktoré na seba prevzala druhá strana zmluvného vzťahu. Žalobcovia majú za to, že dohoda o úrokoch z omeškania vo výške 0,05 % denne a vo výške 0,5 % denne po 30 dňoch omeškania v tomto prípade nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Poukázali na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky (Rc104/2012, 32Cdo/2773/2009, 33Cdo/3123/2010 a 33Cdo/4377/2008). Podľa žalobcov napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je možné v časti právneho posúdenia nič vytknúť, pretože odvolací súd rešpektoval zmluvnú voľnosť účastníkov obchodnoprávneho vzťahu a tiež rešpektoval ustálenú judikatúru dovolacieho súdu.

Žalobcovia tiež namietli, že dovolací dôvod uvedený v § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. nebol riadne a včas uplatnený, pretože z dovolania nevyplýva v čom má spočívať nesprávne právne posúdenie veci, ani aké má byť správne posúdenie veci. Vzhľadom na absenciu relevantnej právnej argumentácie žalovaného k

tomuto dovolaciemu dôvodu, žalobcovia konštatovali, že tento dôvod nebol riadne a včas uplatnený.

V závere vyjadrenia žalobcovia uviedli, že rozhodnutie odvolacieho súdu je presvedčivo a dostatočne odôvodnené. Poukázali na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 209/04, z ktorého zdôraznili, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam. Taktiež poukázali na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 78/05, z ktorého vyplýva, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní. Napadnuté rozhodnutie záviselo výlučne od posúdenia právnej otázky, či predmetná zmluvne dohodnutá sadzba úrokov z omeškania je v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, pričom v tejto časti je rozhodnutie dostatočne a presvedčivo zdôvodnené.

Žalobcovia navrhli, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol.

Dovolací súd návrh žalobcov na prerušenie dovolacieho konania uznesením sp. zn. 5Obdo/42/2013 zo dňa 05. decembra 2013 zamietol s odôvodnením, že návrh žalobcov na opravu rozsudku súdu prvého stupňa, alternatívne na vyhlásenie doplniaceho rozsudku, nie je dôvodom na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. b/ O. s. p. Uviedol však, že spis bude vrátený súdu prvého stupňa bez rozhodnutia o dovolaní, aby súd prvého stupňa rozhodol o návrhu žalobcov na opravu a doplnenie rozsudku. Dňa 27. januára 2014 bola vec vrátená súdu prvého stupňa na rozhodnutie podľa § 164 a § 166 O. s. p.

Uznesením č. k. 63Cb/82/2005-550 zo dňa 24. februára 2014 súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania vo výške 7 986,51 eur.

Na odvolanie žalobcov, ktoré podali proti vyššie uvedenému uzneseniu len v časti nepriznanej náhrady trov konania vo výške 663,84 eur, ktoré vznikli žalobcom v čase po právoplatnosti rozsudku súdu prvého stupňa, odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu potvrdil (č. k. 41Cob/205/2014-577 zo dňa 18. decembra 2014). Uviedol, že súd prvého stupňa správne rozhodol, ak priznal žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov vzniknutých len v rámci prvostupňového a odvolacieho konania do nadobudnutia právoplatnosti rozsudku súdu prvého stupňa.

Uznesením č. k. 63Cb/82/2005-545 zo dňa 24. februára 2014 súd prvého stupňa návrh žalobcov na opravu rozsudku zamietol a konanie o alternatívnom návrhu na doplnenie rozsudku zastavil. Rozhodol tak s odôvodnením, že chýbajúci zamietavý výrok v rozsudku č. k. 63Cb/82/2005-365 zo dňa 26. marca 2010, nie je zrejmom nesprávnosťou, ani chybou v písaní, či počítaní, a preto nie je možné tento výrok opravou rozsudku podľa § 164 O. s. p. do výroku doplniť. Výrok rozsudku vyhlásený na pojednávaní dňa 26. marca 2010 sa zhoduje s výrokom písomne vyhotoveného rozsudku č. k. 63Cb/82/2005-365 zo dňa 26. marca 2010. Súd by tak mohol urobiť len doplniacim rozsudkom podľa § 166 O. s. p., avšak len v prípade, že by dopĺňaný rozsudok nenadobudol právoplatnosť. V danom prípade však je predmetný rozsudok v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu právoplatný. Keďže žalobcovia zoberali návrh na vydanie doplniaceho rozsudku späť, súd prvého stupňa konanie o tomto návrhu zastavil.

Proti tomuto uzneseniu v časti o zamietnutí návrhu na opravu výroku rozsudku podali žalobcovia odvolanie. Odvolací súd uznesením č. k. 41Cob/206/2014-570 zo dňa 18. decembra 2014 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa č. k. 63Cb/82/2005-545 zo dňa 24. februára 2014 potvrdil ako vecne správne.

Následne bol spis opätovne predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o dovolaní žalovaného zo dňa 03. decembra 2010, keďže predchádzajúce rozhodnutie dovolacieho súdu o tomto dovolaní č. k. 5Obdo/10/2011-400 zo dňa 08. februára 2012 bolo zrušené Ústavným súdom Slovenskej republiky. Dovolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 5Obdo/8/2015 po zistení, že toto

dovolanie bolo podané v lehote stanovenej v § 240 ods. 1 O. s. p. a po preskúmaní veci v zmysle § 242 ods. 1 O. s. p. opätovne prejednal dovolanie žalovaného a dospel k záveru, že je dôvodné.

V priebehu dovolacieho konania žalobkyňa 2/ zomrela. Právny zástupca žalobcu 1/ podal z tohto dôvodu návrh na prerušenie dovolacieho konania až do právoplatného skončenia dedičského konania.

Dovolací súd zistil, že jediným dedičom po zomrelej žalobkyni 2/, ktorý nadobudol celé dedičstvo po zomrelej, sa stal O. H., nar. XX. F. XXXX, bytom Y.. Vychádzal z Osvedčenia o dedičstve č. k. 25D/15/2015-81, Dnot70/2015, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. septembra 2015. Dovolací súd preto dovolacie konanie neprerušil (§ 243c O. s. p. v spojení s ust. § 107 O. s. p.), ale návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol a ďalej pokračoval v konaní ako účastníkom konania na strane žalobcu 2/ (§ 243c O. s. p. v spojení s ust. § 107 ods. 3 O. s. p.).

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je prípustný len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu. V predmetnej veci odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, a preto je dovolanie v zmysle § 238 ods. 1 v danej veci prípustné.

Dovolateľ v dovolaní namieta, že odvolací súd mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/, keď zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa bez toho, aby nariadil pojednávanie a v zmysle § 213 O. s. p. neumožnil účastníkom vyjadriť sa k veci. Ďalšou vadou, ktorú dovolateľ namieta je, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. tým, že odvolací súd bez vykonania dokazovania alebo jeho zopakovania rozhodol o zmene rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolateľ považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za nepreskúmateľné z dôvodu nedostatočného odôvodnenia. Podľa dovolateľa rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Podľa § 237 písm. f/ O. s. p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhajovania a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv, ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých v dôsledku nesprávneho postupu súdu bol vylúčený.

Dovolací súd po preskúmaní rozhodnutia odvolacieho súdu a rozhodnutia súdu prvého stupňa dospel k záveru, že účastníkom konania bola postupom oboch súdov odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p.

Súd prvého stupňa vo výroku svojho rozhodnutia zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 246,55 eur a druhým výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 2/ sumu 966,13 eur. Žiadny iný výrok uvedené rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahuje. Po spočítaní súm, na ktoré súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1/ a žalobcovi 2/, dostaneme spolu sumu 1 212,74 eur. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa a rovnako aj z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia 1/ a 2/ si žalobou uplatnili voči žalovanému sumu 566 742 Sk, čo v prepočte konverzným kurzom je suma 18 812,39 eur. Ako je z uvedeného zrejmé, súd rozhodol iba o sume 1 212,74 eur, ktorú zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom 1/ a 2/, pričom nerozhodol o zvyšnej časti uplatneného nároku, t. j. o sume 17 599,65 eur.

Táto skutočnosť nie je zrejماً ani z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa. Rovnako ani nemôže ísť o zrejmu nesprávnosť, prípadne chybu v písaní, ktorá by sa dala odstrániť postupom podľa § 164 O. s. p., nakoľko aj zo zápisnice z pojednávania, na ktorom súd prvého stupňa vyhlásil rozsudok, je zrejmé, že súd nerozhodol o zvyšnej časti uplatneného nároku. Napokon súd prvého stupňa aj návrh žalobcov na vykonanie opravy výroku rozsudku v tomto zmysle zamietol (uznesením č. k. 63Cb/82/2005-545 zo dňa 24. februára 2014), pričom jeho rozhodnutie o tomto návrhu na opravu a postup odvolací súd potvrdil (uznesenie odvolacieho súdu č. k. 41Cob/206/2014-570 zo dňa 18. decembra 2014).

V zmysle § 152 ods. 2 O. s. p. rozsudkom sa má rozhodnúť o celej prejednávanej veci, v danom prípade o celej časti uplatneného nároku. Pokiaľ je to účelné, môže súd rozhodnúť najskôr len o časti prejednávanej veci alebo o jej základe. Pôjde o čiastočný alebo medzitýmny rozsudok. Z obsahu spisu, tvrdení účastníkov a z vykonaných dôkazov vyplýva, že v danom prípade nebolo účelné rozhodnúť čiastočným rozsudkom alebo medzitýmnym rozsudkom. Súd vykonal všetky potrebné dôkazy a mal rozhodnúť o celej prejednávanej veci. Rovnako z obsahu odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že nejde o čiastočný alebo medzitýmny rozsudok. Ďalej je z obsahu odôvodnenia zrejmé, že súd sa nestotožnil s výškou uplatnených úrokov z omeškania, ustanovenie čl. 6 kúpnej zmluvy č. 7/2001 zo 14. januára 2001 považoval v časti dohodnutých úrokov z omeškania za neplatné, a preto zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ zákonné úroky z omeškania, ktoré sú upravené v § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Súd mal však rozhodnúť aj o zvyšnej časti uplatneného nároku, pri danom právnom posúdení mal vo zvyšku žalobu zamietnuť.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal právny zástupca žalobcov 1/ a 2/ odvolanie, avšak nie je zrejmé, proti akému výroku, keďže rozsudok súdu prvého stupňa zamietajúci výrok neobsahoval a v časti o ktorej súd prvého stupňa rozhodol boli žalobcovia v konaní úspešní. Odvolací súd aj napriek tomu, že nebolo jasné proti akej časti výroku je odvolanie podané, a či vôbec boli žalobcovia oprávnení takéto odvolanie podať (keďže zamietavý výrok v rozsudku súdu prvého stupňa absentoval), bez ďalšieho o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ rozhodol tak, že ich odvolaniu vyhovel a rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil, avšak bez toho, aby napravil uvedené pochybenie súdu prvého stupňa, čím zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci.

Dovolací súd sa stotožnil s tvrdením dovolateľa, že odvolací súd bez vykonania dokazovania alebo jeho zopakovania rozhodol o zmene rozsudku súdu prvého stupňa, čím došlo k inej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní vychádzal z iných skutkových zistení, ako odvolací súd. Tu sa dovolací súd nestotožňuje s argumentáciou žalobcov uvedenú v ich vyjadrení k dovolaniu, že išlo len o posúdenie právnej otázky. Odvolací súd konštatuje vo svojom rozhodnutí bez toho, aby k tomu vykonal potrebné dokazovanie, že žalovaný sa správal v rozpore s poctivým obchodným stykom a uzavrel, že dohodnutú výšku úrokov z omeškania nepovažuje za odporujúcu zásadám poctivého obchodného styku. Súd prvého stupňa z vykonaných dôkazov dospel k záveru, že dohoda o úrokoch z omeškania uzavretá medzi účastníkmi konania je neplatná a výkon práva z nej vyplývajúceho by bol v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Pokiaľ bol odvolací súd toho názoru, že súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil a vychádzal z nesprávnych skutkových zistení, mal odvolanie prejednať na pojednávaní a opätovne na ňom vykonať potrebné dôkazy, prípadne doplniť dokazovanie a vo veci rozhodnúť. Odvolací súd nemôže dôkazné prostriedky zhodnotiť inak, ako ich zhodnotil súd prvého stupňa, ale na to, aby ich mohol inak zhodnotiť musí ich v odvolacom konaní vykonať opäť (a to buď sám alebo prostredníctvom súdu prvého stupňa, či dožiadaného súdu).

Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutím súdu prvého stupňa a následne aj rozhodnutím odvolacieho súdu došlo k takým závažným procesným pochybeniam, ktoré majú za následok, že postupom súdov došlo k odňatiu možnosti účastníkov konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. Ide o vadu konania, pre ktorú musí dovolací súd rozhodnutie súdu vždy zrušiť, preto dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v zmysle § 243b ods. 2 O. s. p. zrušil. Keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa má vady, pre ktoré sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu, dovolací súd v zmysle §

243b ods. 3 O. s. p. zrušil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konania.

Vzhľadom na zrušenie rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu vo veci samej, bolo potrebné ako výroky závislé od výroku zrušených rozhodnutí (§ 242 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), zrušiť aj rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania (č. k. 63Cb/82/2005-550 zo dňa 24. februára 2014) a odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania (č. k. 41Cob/205/2014-577 zo dňa 18. decembra 2014), a to aj napriek tomu, že tieto výroky neboli napadnuté dovolaním.

Kedže dovolací súd dospel k záveru, že z vyššie uvedených dôvodov je potrebné zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvého stupňa, považoval za nadbytočné preskúmavať ostatné žalovaným uplatnené dôvody dovolania.

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania v zmysle § 243d ods. 1 O. s. p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.